

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/54/2025
Identifikačné číslo spisu:	6123370088
Dátum vydania rozhodnutia:	30.04.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6123370088.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Náhradné vozidlo, s. r. o., IČO: 50 496 166, so sídlom Tolstého 1201/20, Žilina, právne zast. ADVOKÁTI Müller & Dikoš, s.r.o., IČO: 36 864 455, so sídlom Tolstého 1201/20, Žilina, proti žalovanej: KOOPERATIVA poisťovňa, a. s. Vienna Insurance Group, IČO: 00 585 441, so sídlom Štefanovičova 4, Bratislava, o zaplatenie 685,21 eur s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. 53 C 37/2023, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 16. decembra 2024 sp. zn. 7 Co 120/2024, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalovanej v rozsahu 100 %.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) napadnutým rozsudkom sp. zn. 7Co/120/2024 zo 16. decembra 2024 potvrdil rozsudok Mestského súdu Bratislava IV (ďalej len „súd prvej inštancie“) č. k. 53C/37/2023-168 z 26. júna 2024, ktorým uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 685,21 eur spolu s úrokom z omeškania 8,75 % ročne zo sumy 685,21 eur od 22.05.2023 do zaplatenia. Žalobcovi priznal proti žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

2. Súd prvej inštancie vec právne odôvodnil ustanoveniami § 4 ods. 1, 2 písm. b/ a ods. 4, § 11 ods. 6 až 8, § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z. z.“), ust. § 427 ods. 1 a 2, § 420 ods. 1, § 442 ods. 1 až 3, § 524 ods. 1, § 525 ods. 1 a 2, § 529 ods. 1 a § 517 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), ust. § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. (ďalej len „nariadenie č. 87/1995 Z. z.“) a vecne tým, že žalobca sa podanou žalobou domáhal nároku na zaplatenie žalovanej sumy titulom náhrady škody, ktorá mu vznikla vo forme účelne vynaložených nákladov na prenájom náhradného motorového vozidla podľa Zmluvy o nájme dopravného prostriedku č. 26/2023 zo dňa 10.01.2023 (ďalej

len „Zmluva o nájme vozidla“), na základe ktorej prenajal žalobca poškodenému Š. U. (ďalej len „poškodený“) motorové vozidlo značky Peugeot 2008 (ďalej len „náhradné motorové vozidlo“) po dobu opravy motorového vozidla poškodeného (ďalej len „poškodené motorové vozidlo“) v dôsledku škodovej udalosti/dopravnej nehody dňa 11.11.2022 v Košiciach, pri ktorej bola spôsobená škoda na motorovom vozidle poškodeného, zapríčinená klientom žalovanej (ďalej aj len „poistná udalosť“) a ktorú škodu si žalobca uplatnil u žalovanej listom zo dňa 10.02.2023.

3. Súd prvej inštancie sa v prvom rade aj bez návrhu zaoberal otázkou vecnej legitímácie strán sporu a uviedol, že pokiaľ ide o aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu, súd prvej inštancie mal za zrejmé, že žalobca vystavil poškodenému faktúru č. 1522023 splatnú dňa 25.02.2023 na sumu 1.534,13 eura s DPH za 32 dní prenájmu náhradného motorového vozidla, pričom poškodenému na základe vystavenia tejto faktúry vznikla škoda, ktorú má znášať/nahradiť žalovaná (poistovňa) ako subjekt zodpovednostného vzťahu zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, že prišlo kvázi k forme úhrady postúpením práva na náhradu škody zo strany poškodeného na žalobcu, nakoľko úhradu nájomného supluje v tomto prípade samotné postúpenie podľa Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 10.02.2023 (ďalej len „Zmluva o postúpení pohľadávky“), čo zakladá aktívnu legitímáciu žalobcu v konaní. Náklady poškodený ako nájomca náhradného motorového vozidla voči svojmu veriteľovi ako prenajímateľovi nezaplatil, vysporiadaním záväzku však došlo k postúpeniu pohľadávky, v dôsledku čoho si žalobca uplatnil dlh od žalovanej; predmetná pohľadávka mohla byť predmetom postúpenia (nárok na náhradu škody, ktorý vznikol poškodenému ako následok dopravnej nehody/poistnej udalosti). Predmetom konania tak bola skutočná škoda podľa ust. § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení so zákonom č. 381/2001 Z. z., t. j. náklady spojené s odstraňovaním dôsledkov poškodenia, medzi ktoré patrí aj prenájom náhradného motorového vozidla. Vzhľadom na uvedené a na to, že nejde o pohľadávku, ktorá by nemohla byť predmetom postúpenia v zmysle ust. § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka, bola podľa názoru súdu prvej inštancie daná aktívna vecná legitímácia žalobcu v konaní (porovnaj napr. rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 17.01.2018, sp. zn. 3Cob/220/2017), keď Zmluvou o postúpení pohľadávky došlo jednak k postúpeniu pohľadávky a zároveň aj k vysporiadaniu záväzkov medzi poškodeným ako nájomcom a žalobcom ako prenajímateľom, vznik práva žalobcu je odvodený z obsahu Zmluvy o postúpení pohľadávky v bode 5, kde si zmluvné strany dohodli započítanie ich vzájomných nárokov na úhradu odplaty za postúpenie pohľadávky a na úhradu nájomného za náhradné motorové vozidlo momentom podpisu Zmluvy o postúpení pohľadávky, čím bol preukázaný vznik práva žalobcu v podobe skutočnej škody zodpovedajúcej majetkovej ujme, ktorá nastala v jeho majetkovej sfére.

3.1. Pasívnu vecnú legitímáciu žalovanej odvodil súd prvej inštancie tým, že žalovaná je subjektom zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktoré bolo povinne zmluvne poistené u žalovanej. Vecnej legitímácii strán podľa súdu prvej inštancie svedčila aj tá skutočnosť, že žalovaná plnila žalobcovi čiastočne pohľadávku titulom náhrady škody v dôsledku poistnej (škodovej) udalosti. Súd prvej inštancie mal v konaní za preukázané a za medzi stranami nesporné, že došlo k dopravnej nehode/poistnej udalosti, pri ktorej bola spôsobená škoda na poškodenom motorovom vozidle poškodeného a skutočnosť, že k vzniku škody došlo prevádzkou motorového vozidla povinne zmluvne poisteného u žalovanej, že v čase opravy poškodeného motorového vozidla poškodený uzavrel Zmluvu o nájme vozidla, na základe ktorej žalobca prenajal poškodenému náhradné motorové vozidlo a že po ukončení doby trvania nájmu náhradného motorového vozidla vystavil žalobca poškodenému faktúru na sumu 1.534,13 eur s DPH, predmetom ktorej bol nájom v rozsahu 32 dní a jednorazový príspevok za pristavenie a prevzatie náhradného motorového vozidla. Spolu s uplatnením nároku na náhradu škody listom zo dňa 10.02.2023 oznámil žalobca žalovanej aj postúpenie pohľadávky z postupcu na postupníka (žalobcu), k čomu žalovaná listom zo dňa 04.05.2023 oznámila, že dňa 04.05.2023 ukončila šetrenie poistnej udalosti a poskytla poistné plnenie 848,92 eura za zapožičanie náhradného motorového vozidla za 26 dní prenájmu, znížené o opotrebovanie spočívajúce v rozdiel technických hodnôt a po prirátaní najazdených kilometrov a paušálne zníženie 0,01 eur za 1 km (o náklady, ktoré by inak vznikli používaním poškodeného motorového vozidla podľa najazdených km na prenajatom náhradnom motorovom vozidle); nepriznaný rozdiel vo výške 685,21 eura si žalobca uplatnil v konaní.

3.2. Súd prvej inštancie zdôraznil, že skutočnou škodou, ktorá vzniká v súvislosti s poškodením

motorového vozidla poškodenému, sú aj prípady potreby vynaloženia nákladov v príčinnej súvislosti so vznikom škody, pričom v prejednávanej veci nebolo sporné, že poškodený prišiel v dôsledku poškodenia a opravy svojho poškodeného motorového vozidla o možnosť ho užívať v dôsledku poistnej (škodovej) udalosti zavinennej klientom žalovanej a musel si vypožičať náhradné motorové vozidlo. Z ustálenej judikatúry vyplýva, že poškodený má nárok na náhradné motorové vozidlo len za podmienky, ak je jeho zapožičanie nevyhnutne potrebné a zároveň, že náklady na takéto zapožičanie sú vynaložené nutne a účelne; objektívnosť potreby náhradného motorového vozidla nebola v spore spochybnená a vyjadrila ju žalovaná aj tým, že časť týchto nákladov poškodenému resp. žalobcovi preplatila, ktorá účelnosť vynaložených nákladov na zabezpečenie náhradného motorového vozidla súvisí so zabezpečením súkromných alebo pracovných potrieb v takom rozsahu, v akom na ich zabezpečenie bolo používané poškodené motorové vozidlo.

3.3. Súd prvej inštancie uviedol, že možnosť využitia náhradného motorového vozidla počas opravy poškodeného motorového vozidla je formou kompenzácie za škodu spôsobenú na poškodenom motorovom vozidle a náhrada nákladov za požičanie náhradného motorového vozidla reparuje poškodenému stav, keď nemohol z titulu poistnej udalosti, ktorú sám nezavinil, používať vlastné poškodené motorové vozidlo. Doplnil, že pokiaľ strany sporu poukazovali na rozsiahlu judikatúru všeobecných súdov v obdobných veciach nárokov na náhradu škody, každú prejednanú vec je nevyhnutné posúdiť individuálne na základe zistených skutkových okolností a pokiaľ ide o judikatúru najvyšších súdnych autorít súd prvej inštancie uviedol, že išlo o judikáty uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovisk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „NS SR“), avšak rovnako je potrebné brať do úvahy aj individuálne skutkové okolnosti každej prejednávanej veci. Žalovaná neuznala náklady na prenájom náhradného motorového vozidla, pretože mala za to, že oprava poškodeného motorového vozidla bola účelná, nevyhnutná a odôvodnená len v rozsahu 26 dní a aj preto, že zo Zmluvy o nájme vozidla explicitne vyplynulo, že doba nájmu náhradného motorového vozidla pri jej uzatváraní bola dopredu určená na obdobie od 10.01.2023 do 10.02.2023, a preto je podľa žalovanej absolútne neplatným právnym úkonom. Žalovaná namietala aj to, že poškodený v tomto prípade nekonal v súlade s ust. § 415 Občianskeho zákonníka, ak si pri uzatváraní Zmluvy o nájme vozidla so žalobcom vopred dohodol neprimeranú dobu opravy poškodeného motorového vozidla v rozsahu až 32 dní a mal za to, že náklady za prenájom náhradného motorového vozidla v rozsahu presahujúcom 26 dní a rozdiel technických hodnôt poškodeného motorového vozidla pred a po najazdení príslušného počtu km a paušálne opotrebenie, o ktoré bolo pri najazdenom počte kilometrov so zapožičaním náhradného motorového vozidla ušetrené poškodené motorové vozidlo, nemožno považovať za účelne, nevyhnutne a odôvodnene vynaložené náklady na prenájom náhradného motorového vozidla.

3.4. S námietkami žalovanej sa súd prvej inštancie nestotožnil a uviedol, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že poškodený si náhradné motorové vozidlo požičal iba na obdobie, kedy sa jeho poškodené motorové vozidlo nachádzalo v servise, pričom dĺžku opravy ovplyvniť nemohol (prevzatie poškodeného motorového vozidla bezodkladne po ukončení opravy a doručení krycieho listu zo strany žalovanej dňa 10.02.2023 vyplývalo z potvrdenia o odovzdaní a prevzatí vozidla z autoservisu, kedy poškodený ukončil nájom náhradného motorového vozidla). Podľa názoru súdu prvej inštancie za opodstatnenú dobu prenájmu náhradného motorového vozidla bolo potrebné považovať dobu do vybavenia poistnej udalosti v rozsahu náhrady nákladov za opravu poškodeného motorového vozidla, pričom táto poistná udalosť bola v zmysle ust. § 11 ods. 6 a 7 zákona č. 381/2001 Z. z. vybavená skončením šetrenia, oznámením výšky poistného plnenia poškodenému a poskytnutím plnenia v zákonom stanovenej lehote. V prípade opravy motorového vozidla autoservis po vykonaní opravy vydá motorové vozidlo až po zaplatení ceny opravy alebo je možné požiadať poisťovňu o vydanie krycieho listu preukazujúceho „prísľub“ poisťovne, že opravu motorového vozidla zaplatí, ktorá obchodná zvyklosť autoservisov je všeobecne známa a vyplýva aj zo žalobcom predložených potvrdení. Žalovaná v konaní iba tvrdila, ale ničím nepreukázala, že dobu trvania opravy, a teda dobu prenájmu náhradného motorového vozidla, nejakým ovplyvnil poškodený, ktorý tak mal postupovať v rozpore s ust. § 415 Občianskeho zákonníka a pokiaľ poukazovala na absolútnu neplatnosť Zmluvy o nájme vozidla, jej námietku súd prvej inštancie nepovažoval za dôvodnú, nakoľko stanovenie doby nájmu bolo náležitou Zmluvy o nájme vozidla a považoval ju za irelevantnú vo vzťahu k uplatnenému nároku na náhradu škody. Ak by aj bola predmetná

Zmluva o nájme vozidla neplatná, nič by to nezmenilo na skutočnosti, že poškodenému žalobca reálne poskytol náhradné motorové vozidlo za dohodnutú sumu až do 10.02.2023, kedy bolo poškodenému odovzdané z autoservisu opravené poškodené motorové vozidlo, ktoré sa po celé obdobie 32 dní nachádzalo v autoservise, pričom prenájom náhradného motorového vozidla v tomto období bol pre poškodeného nevyhnutným dôsledkom poistnej (škodovej) udalosti.

3.5. Ani námietky žalovanej k dobe trvania opravy nepovažoval súd prvej inštancie vo vzťahu k poškodenému za relevantné, nakoľko žalovaná ničím nepreukázala, že poškodený (alebo žalobca) konal zámerne s cieľom predĺžiť opravu a tým nájom náhradného motorového vozidla. Za nedôvodnú považoval súd prvej inštancie aj námietku žalovanej ohľadom potreby poškodeného zaobstarat' si náhradné motorové vozidlo počas opravy svojho poškodeného motorového vozidla s poukazom na skutočnosť, že v Dotazníku k škodovej udalosti neuviedol, či je držiteľom viacerých motorových vozidiel, k čomu súd prvej inštancie uviedol, že v civilnom sporovom konaní dôkazy hodnotí súd v súlade s princípmi civilného sporového konania a nezohľadňuje iba dôkazy, ktoré neboli získané zákonným spôsobom, pričom žiaden dôkaz nemá predpísanú zákonnú silu. V predloženom čestnom vyhlásení zo dňa 10.02.2023 poškodený uviedol, že po dobu opravy poškodeného motorového vozidla nemal k dispozícii žiadne iné vozidlo, ktoré tvrdenie žalovaná ničím relevantne nespochybnila a navyše pokiaľ poškodený v dotazníku žalovanej k škodovej udalosti neuviedol, že je držiteľom viacerých vozidiel, z čoho logicky vyplývalo, že asi nebol.

3.6. Súd prvej inštancie prisvedčil žalobcovi, že žalovanou uznané a vyplatené poistné plnenie za prenájom náhradného motorového vozidla predstavovalo svojvoľne určenú dobu trvania nájmu, ktorú žalovaná nijako nepreukázala, pričom tento rozsah vyplatenej náhrady škody (počet priznaných dní trvania opravy) bol v rozpore s jej procesnou obranou obsiahnutou v odpore. V zmysle oznámenia o poistnom plnení zo dňa 01.03.2023 nebolo poškodenému priznané ani poistné plnenie vo výške 19,51 eur z titulu rozdielu technických hodnôt a ani poistné plnenie vo výške 7,70 eura z titulu zníženia 0,01 eur/za 1 km, ktorých nepriznanie súd prvej inštancie nepovažoval za dôvodné. Súd prvej inštancie zhrnul, že poškodenému sa uhrádza skutočná škoda t. j. účelne, dôvodne a nevyhnutne vynaložené náklady, čo s poukazom na nespochybnenú objektivitu potreby náhradného motorového vozidla a účelnosť vynaložených nákladov na zabezpečenie náhradného motorového vozidla (ktorá súvisí so zabezpečením súkromných alebo pracovných potrieb v takom rozsahu, v akom na ich zabezpečenie bolo používané poškodené motorové vozidlo) predstavuje dobu nájmu náhradného motorového od prijatia poškodeného motorového vozidla do opravy až do času jeho vydania poškodenému (10.01.2023 do 10.02.2023). Súd prvej inštancie preto uzavrel, že v danej veci išlo o účelné, nevyhnutné a preukázané výdavky, ktoré poškodenému vznikli v príčinnej súvislosti s poistnou (škodovou) udalosťou, ktorú spôsobil poistenec žalovanej vo výške 1.534,13 eura a ktoré vyplývali z faktúry č. 1522023 zo dňa 10.02.2023, pričom nepovažoval krátenie nároku žalobcu na náhradu škody zo strany žalovanej za opodstatnené;

3.7. Z týchto dôvodov súd prvej inštancie zaviazal žalovanú na úhradu sumy istiny vo výške 685,21 eur žalobcovi (rozdiel škody a vyplatenej sumy). O príslušenstve pohľadávky rozhodol podľa § 11 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z. z. a ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 3 nariadenia č. 87/1995 Z. z.. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

4. Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalovanej rozsudkom zo 16. decembra 2024 sp. zn. 7 Co 120/2024 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Odvolací súd uviedol, že v postupe súdu prvej inštancie z hľadiska procesnoprávneho nezistil žiadne vady majúce za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, s tým, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dostatočné dokazovanie z hľadiska žalobcom uplatneného nároku, a jeho výsledky aj náležite zhodnotil. Na skutkové zistenia aplikoval správne právne predpisy, z vykonaného dokazovania vyvodil správny právny záver, a svoje rozhodnutie aj náležite odôvodnil. S odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil a konštatoval jeho správnosť (§ 387 ods. 2 CSP).

4.1. Odvolací súd poukázal na to, že žalobca (ako postupník pohľadávky poškodeného) sa žalobou domáhal od žalovanej ako poisťovne zaplata sumy 685,21 eura titulom náhrady škody podľa ust. § 4 ods. 2 písm. b/, § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. a § 442 Občianskeho zákonníka (z celkovej škody 1.534,13 eur ako rozdiel medzi priznaným a uplatneným poistným plnením) na tom skutkovom základe, že dňa 11.11.2022 došlo k poistenej udalosti (dopravnej nehode) spôsobenej prevádzkou motorového vozidla poisteného v poisťovni žalovanej a tým k vzniku škody na poškodenom motorovom vozidle poškodeného, v dôsledku čoho nebolo možné poškodené motorové vozidlo užívať v čase jeho opravy (32 dní) a počas doby nevyhnutnej na opravu poškodeného motorového vozidla poškodený na základe Zmluvy o nájme vozidla užíval náhradné motorové vozidlo žalobcu za nájomné celkovo 1.534,13 eura, pričom k zániku záväzku poškodeného došlo započítaním pohľadávok dohodou v Zmluve o postúpení pohľadávky (pohľadávky poškodeného na zaplata odplaty za postúpenie pohľadávky a pohľadávky žalobcu na zaplata ceny nájmu náhradného motorového vozidla poškodeným). Vynaložené náklady na prenájom náhradného motorového vozidla poškodeným ako náhradu škody žalovaná čiastočne neuznala a neposkytla v tejto časti poistné plnenie.

4.2. Vo vzťahu k odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP, odvolací súd uviedol, že nezistil v postupe súdu prvej inštancie pri prejednaní veci žiadnu takú vadu, ktorá by znemožnila žalovanej realizáciu jej procesných práv a ktorá by jej zmarila možnosť aktívnej účasti na konaní. Poukázal na to, že iba samotná skutočnosť, že sa strana s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia (napr. I. ÚS 188/06). V posudzovanom prípade ani obsah spisu nedával podklad pre záver, že by súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia popísal obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, vysvetlil, ako ich skutkové tvrdenia a právne argumenty posúdil, uviedol, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, a zároveň citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie sa vysporiadalo so všetkými podstatnými námietkami a ostatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Odvolací súd preto v konaní súdu prvej inštancie nevzhliadol taký postup, ktorý by bol spôsobilý znemožniť žalovanej ako sporovej strane, aby uplatňovala svoje procesné práva v takej miere, že by to malo za následok porušenie jej práva na spravodlivý proces.

4.3. K odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. d/ CSP odvolací súd uviedol, že tento v postupe súdu prvej inštancie nezistil, keďže súd prvej inštancie pri procesnom postupe neporušil manudukčnú povinnosť, nepochybil vo vykonanom dokazovaní (napr. nevykonan nezákonne získaný dôkaz bez splnenia predpokladu uvedeného v článku 16 ods. 2, alebo nevypočul relevantného svedka bez poučenia o práve odoprieť výpoveď), neporušil viazanosť súdu inými rozhodnutiami (§ 193 CSP), ani neposúdil predbežné otázky v rozpore s existujúcim rozhodnutím príslušného orgánu (§ 194 ods. 2 CSP).

4.4. Ani odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP nepovažoval odvolací súd za daný, nakoľko súd prvej inštancie správne právne posúdil nárok žalobcu (ako postupníka podľa Zmluvy o postúpení pohľadávky) na náhradu škody vo výške 685,21 eura podľa ust. § 4 ods. 2 písm. b/, § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. a § 442 Občianskeho zákonníka, ktorej náhrady vo výške žalovanej sumy sa domáhal žalobca od žalovanej ako poisťovne, ktorá skutočná škoda - nájomné za prenájom náhradného motorového vozidla - vznikla poškodenému (ako postupcovi) v priamej príčinnej súvislosti s poistnou udalosťou (dopravnou nehodou spôsobenou prevádzkou motorového vozidla poisteného u žalovaného ako poisťovni) tým, že poškodený užíval po dobu, po ktorú bolo poškodené motorové vozidlo v autoservise, prenajaté náhradné motorové vozidlo na základe o nájme vozidla uzavretej so žalobcom.

4.5. Uviedol, že súd prvej inštancie postupoval správne, ak skúmal aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu v spore, a to posúdením predloženej Zmluvy o postúpení pohľadávky. Odvolací súd sa stotožnil so záverom prvoinštančného súdu o tom, že žalobca je v spore aktívne legítimovaný. Záveru súdu prvej inštancie, v zmysle ktorého zmluvou o postúpení pohľadávky došlo jednak k postúpeniu (budúcej) pohľadávky z titulu nákladov na prenájom náhradného motorového vozidla (budúcej škody) a zároveň k vysporiadaniu záväzkov medzi poškodeným ako nájomcom náhradného motorového vozidla a žalobcom

ako prenajímateľom vo forme započítania vzájomných pohľadávok (nájomného a odplaty za zmluvné postúpenie (budúcej) pohľadávky), ani podľa názoru odvolacieho súdu nebolo možné nič vytknúť. Odvolací súd poukázal na to, že aj súdna prax je jednotná v tom, že predmetom postúpenia môže byť aj pohľadávka budúca, t. j. taká, ktorá v čase uzavretia zmluvy ešte neexistuje a má vzniknúť v budúcnosti. K postúpeniu je spôsobilá aj pohľadávka, ktorej existencia je sporná, aj pohľadávka, ktorej vznik je viazaný na splnenie podmienky. Okamih postupu pohľadávky je totožný s okamihom, kedy pohľadávka vznikne (rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky (ďalej len „NS ČR“) sp. zn. 20 Cdo 2527/2007, sp. zn. 33 Cdo 4658/2009). Ak preto poškodený postúpil budúcu pohľadávku titulom náhrady škody, započítaním pohľadávok došlo fakticky k úhrade faktúry a k vzniku nároku na náhradu škody žalobcovi voči žalovanej. Nadobudnutím takto postúpenej pohľadávky sa žalobca stal aktívne vecne legitimovaným subjektom na jej uplatnenie, pričom započítaním predmetných pohľadávok, ani podľa odvolacieho súdu, nedošlo k zániku pohľadávky, ktorú by už nebolo možné voči žalovanej vymáhať, došlo len k zániku záväzku poškodeného na zaplatenie nájomného za náhradné motorového vozidlo žalobcovi, súčasne však vznikla pohľadávka voči žalovanej ako poisťovateľovi škodcu na náhradu škody titulom vzniku nákladov na nájom náhradného motorového vozidla po dobu zotrvania opravovaného poškodeného motorového vozidla poškodeného v autoservise.

4.6. Odvolací súd mal za to, že žalobou uplatnený nárok vyplýval zo záväzku z neuhradenej faktúry, v rámci ktorej bol dlžníkom žalobcu poškodený. Predmetom postúpenia bol v danom prípade nárok poškodeného na náhradu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, ktorý mu vznikol voči žalovanej ako poisťovní škodcu. Z ust. § 4 zákona č. 381/2001 Z. z. je zrejmé, že z poistenia zodpovednosti sa poškodenému uhrádzajú uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí. V tejto súvislosti bolo potrebné vziať do úvahy aj ustálenú judikatúru všeobecných súdov, z ktorej vyplývalo, že skutočnou škodou je aj škoda spočívajúca v tom, že poškodený musí vynaložiť vyššie náklady na požičanie vecí, ktorá mu má nahradiť vec, ktorá sa stala v dôsledku poškodenia dočasne nepoužiteľnou vecou, v porovnaní s nákladmi na použitie poškodenej veci. Skutočnou škodou je teda aj majetková ujma, reprezentujúca majetkové hodnoty, ktoré bolo nutné vynaložiť, aby došlo k uvedeniu veci do pôvodného stavu, prípadne aby boli v peniazoch vyvážené dôsledky toho, že navrátenie do pôvodného stavu nebolo možné zabezpečiť hneď. Skutočnou škodou je preto aj nájomné za prenajaté náhradné motorové vozidlo.

4.7. Podľa odvolacieho súdu v konaní bola potom preukázaná aj príčinná súvislosť, keďže škodová udalosť (poistná udalosť) spôsobila škodu, o náhradu ktorej v konaní išlo. Súdna prax pritom považuje za skutočnú škodu nielen prípady zmenšenia majetku, ale aj prípady akýchkoľvek nákladov vynaložených so vznikom alebo zabezpečením škody. V danej veci poškodený prišiel o možnosť využívať svoje vlastné poškodené motorové vozidlo v dôsledku dopravnej nehody (poistnej udalosti) a v konečnom dôsledku z titulu dopravnej nehody bol poškodenému vnútený stav, keď nemožnosť využívať vlastné poškodené motorové vozidlo riešil požičaním náhradného motorového vozidla a bol povinný uhradiť cenu za jeho nájom po dobu opravy svojho poškodeného motorového vozidla. Právny nástupca poškodeného si na základe platnej Zmluvy o postúpení pohľadávky v konaní uplatňoval žalovanou (poisťovňou) nevyplatenú sumu, ktorá zodpovedala nákladom, ktoré poškodenému, resp. jeho právnomu predchodcovi vznikli a ktoré by inak nevznikli, ak by poškodený mohol používať svoje vlastné poškodené motorové vozidlo. Stav, do ktorého sa dostal poškodený (právny predchodca žalobcu), zaviniel klient žalovanej.

4.8. Preto podľa názoru odvolacieho súdu neobstoí tvrdenie žalovanej, že poškodený nemohol postúpiť pohľadávku, nakoľko nebol majiteľom pohľadávky titulom náhrady škody, keďže neuhradil faktúru za prenájom náhradného motorového vozidla. Odvolací súd mal za to, že Zmluva o postúpení pohľadávok je platným právnym úkonom a ako jeden celok upravuje viaceré navzájom prepojené práva a povinnosti jej zmluvných strán/subjektov. Nespochybnou vôľou poškodeného a žalobcu bolo dotknuté vzájomné práva a povinnosti upraviť v rámci jednej zmluvy, čo nie je v rozpore s tým, že bolo možné na ich usporiadanie uzavrieť viacero relatívne samostatných právnych úkonov. Bolo možné prisvedčiť žalobcovi, že v rámci Zmluvy o postúpení pohľadávky došlo k odplatnému postúpeniu pohľadávky so súčasným započítaním fakturovaného nájomného za užívanie náhradného motorového vozidla s odplatou

za postúpenie pohľadávky a že striktný (až puristický) prístup k výkladu práva prezentovaný žalovanou nebol na mieste (ak žalovaná požadovala, aby poškodený v prvom kroku uhradil žalobcovi sumu za nájom náhradného motorového vozidla a ten mu ihneď v rámci postúpenia pohľadávky voči žalovanému uhradil rovnakú sumu, tie isté peniaze). Žalovanou naznačovaný postup v kontraktálnych procesoch by odporoval bežnej realite každodenného života a zaužívaným kontraktálnym postupom. Procesná obrana žalovanej bola aj v rozpore s jej postupom šetrenia poistnej udalosti, keďže sama žalovaná postúpenú pohľadávku žalobcovi čiastočne splnila. Odvolací súd vo svojich záveroch odkázal napr. aj na rozhodnutia Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10Co/7/2021 zo dňa 30.06.2021, sp. zn. 6Co/32/2020 zo dňa 30.06.2020, Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9Co/5/2021 zo dňa 23.02.2022.

4.9. Záverom odvolací súd poukázal na to, že závery súdu prvej inštancie ohľadne výšky uplatneného nároku ako aj úrokov z omeškania, odvolateľkou rozporované neboli, a preto sa ani nestali predmetom prieskumu odvolacím súdom. Zároveň uviedol, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR sp. zn. II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a pod.). Preto na zostávajúcu odvoláciu argumentáciu odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

4.10. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP.

5. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie. Namietala, že nesprávnym procesným postupom odvolacieho súdu došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý súdny proces (§ 420 písm. f/ CSP). Súd podľa jej názoru sa odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku riadne, respektíve prakticky vôbec nevysporiadal s prostriedkami procesnej obrany uplatňovanými žalovanou počas odvolacieho konania týkajúcimi sa nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, čím podľa nej došlo k porušeniu jej práva na spravodlivé súdne konanie. Odvolací súd porušil právo žalovanej na spravodlivé súdne konanie aj v tom smere, že právnym výkladom, podľa ktorého (akýkoľvek) nárok na náhradu škody môže mať podľa názoru odvolacieho súdu charakter budúcej pohľadávky, sa odvolací súd natolko odchýlil od zásady náhrady skutočnej škody vyjadrenej v ustanovení § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka, že tým poprel aj samotný účel a význam zásady náhrady skutočnej škody podľa § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd sa dopustil aj závažnej meritórnej svojvôle, a to výkladom, podľa ktorého v dôsledku vzájomného započítania pohľadávok podľa § 580 Občianskeho zákonníka mohlo dôjsť k vzniku škody, respektíve k vzniku nároku na náhradu škody. Napokon odvolací súd svoj prieskum obmedzil len na procesnú stránku konania pred súdom prvej inštancie bez toho, že by sa zaoberal aj námietkami žalovanej týkajúcimi sa toho, že odôvodnenie aktívnej vecnej legitímácie žalobcu zo strany súdu prvej inštancie nespĺňalo požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, či Ústavného súdu Slovenskej republiky.

5.1. Podľa žalovanej umožnenie sporovej strane uskutočniť jej patriace procesné práva bez toho, aby mu korešpondovalo riadne odôvodnené vysporiadanie sa súdu s uplatnenými prostriedkami procesného útoku alebo procesnej obrany, je postupom súdu, pri ktorom je realizácia práva na spravodlivý proces len iluzórna. Jednou z garancií obsiahnutých v pojme práva na spravodlivý proces je aj celkom nepochybné právo účastníka na riadne odôvodnenie rozhodnutia, nielen na uvedenie „aspoň nejakých“ dôvodov, ale dostatočných argumentov reagujúcich na relevantné námietky odvolateľa zrozumiteľným a presvedčivým spôsobom. K naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP preto nedochádza len úplnou absenciou odôvodnenia, ale aj jeho nedostatočnosťou alebo nezrozumiteľnosťou či svojvoľnosťou. V tomto smere poukázala na viaceré rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (sp. zn. II. ÚS 120/2020, II. ÚS 419/2021, III. ÚS 307/2012), ako aj rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (sp. zn. 6Cdo 98/2017). Uviedla, že svojvôľa (arbitrárnosť) sa môže potom prejavovať ako procesná svojvôľa spočívajúca v opakovanom porušení zásadných ustanovení právnych

predpisov upravujúcich postup orgánov verejnej moci, alebo ako hmotnoprávna (meritórna) svojvôľa, spočívajúca v extrémnom nesúlade medzi právnym základom pre rozhodovanie vecí a závermi orgánov verejnej moci, ktoré sú vo vzťahu k tomuto právnemu základu neobhájiteľné všeobecne akceptovateľnými výkladovými postupmi (II. ÚS 576/2012, III. ÚS 500/2021).

5.2. Odvolací súd potom porušil právo žalovanej na spravodlivé súdne konanie v týchto troch rovinách:

- Odvolací súd preskúmal odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie len z hľadiska samotného priebehu konania (procesného postupu) a vôbec neskúmal, či odôvodnenie aktívnej vecnej legitímácie žalobcu zo strany súdu prvej inštancie aj spĺňa požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia,
- Odvolací súd sa riadne, respektíve prakticky vôbec nevysporiadal s podstatnou argumentáciou žalovanej týkajúcou sa nesprávneho právneho posúdenia aktívnej vecnej legitímácie žalobcu zo strany súdu prvej inštancie v odvolaní a v odvolacej replike žalovanej.
- Odvolací súd sa vo vzťahu k § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka dopustil závažnej meritórnej svojvôle (čím podľa žalovanej poprel účel a význam zásady náhrady skutočnej škody vyjadrenej v § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka), keď dospel k záveru, že v zásade (akýkoľvek) nárok na náhradu škody môže mať charakter budúcej pohľadávky s možnosťou jej vzniku niekedy v budúcnosti. Rovnako sa odvolací súd dopustil závažnej meritórnej svojvôle aj vo vzťahu k výkladu § 580 Občianskeho zákonníka, kedy mal za to, že započítaním pohľadávok mohlo dôjsť k vzniku škody, respektíve k vzniku nároku na náhradu škody.

5.3. Pokiaľ išlo o svojvoľný postup odvolacieho súdu z hľadiska rozsahu prieskumu rozhodnutia súdu prvej inštancie, žalovaná namietala, že počas odvolacieho konania argumentovala, že odôvodnenie aktívnej vecnej legitímácie žalobcu zo strany súdu prvej inštancie nespĺňa požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, a to z dôvodu jeho nezrozumiteľnosti či vnútornej rozpornosti. Teda namietala, že porušenie jej práva na spravodlivé súdne konanie zo strany súdu prvej inštancie malo dôjsť v tom smere, že odôvodnenie aktívnej vecnej legitímácie žalobcu zo strany súdu prvej inštancie nespĺňalo kvalitatívne požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Vyriešenie otázky vecnej legitímácie sporových strán je pritom jednou z kardinálnych otázok každého konania. Odvolací súd tak postupoval značne svojvoľne a arbitrárne, keď v rámci odvolacieho prieskumu preskúmal napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie len z hľadiska samotného priebehu konania, pričom odôvodnenie aktívnej vecnej legitímácie žalobcu zo strany súdu prvej inštancie nepreskúmaval z hľadiska toho, či vyriešenie tejto kardinálnej otázky zodpovedá kvalitatívnym požiadavkám na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odvolací súd taktiež nepreskúmaval, či priznaním aktívnej vecnej legitímácie žalobcovi nedošlo k porušeniu práva žalovanej vlastniť majetok podľa článku 20 ods. 1 Ústavy slovenskej republiky. Žalovaná má preto zato, že odvolací súd svojím postupom porušil jej právo na spravodlivé súdne konanie, keď v rámci odvolacieho konania nepreskúmal odôvodnenie aktívnej vecnej legitímácie žalobcu zo strany súdu prvej inštancie z toho hľadiska, či toto odôvodnenie aktívnej vecnej legitímácie žalobcu spĺňalo kvalitatívne požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia a či priznaním aktívnej vecnej legitímácie žalobcovi zo strany súdu prvej inštancie nedošlo aj k porušeniu práva žalovanej vlastniť majetok podľa článku 20 ods. 1 Ústavy slovenskej republiky.

5.4. Vo vzťahu k námietke nevysporiadania sa s argumentáciou žalovanej podstatnou z hľadiska rozhodnutia vo veci, žalovaná uviedla, že odvolací súd sa prakticky vôbec nevysporiadal s jej podstatnou argumentáciou, týkajúcou sa nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu. Odvolací súd sa fakticky vôbec nevysporiadal s argumentáciou žalovanej, týkajúcou sa potreby rozlišovania medzi spôsobom zániku záväzku splnením a započítaním, ani týkajúcou sa toho, že v dôsledku právneho úkonu započítania, nemôže dôjsť nikdy k vzniku skutočnej škody, a napokon ani týkajúcou sa toho, že podľa § 4 ods. 2 písm. b/ zákona č. 381/2001 Z. z. sa na vznik práva poškodeného voči poisťovateľovi na výplatu poistného plnenia za poisteného škodcu okrem vzniku škody vyžaduje výslovne aj to, aby si poškodený svoj nárok na náhradu škody u poisťovateľa aj uplatnil a preukázal. Rovnako sa

nevysporiadal s argumentáciou týkajúcou sa obchádzania zákona. Žalovaná má za to, že jednostranné stotožnenie sa s argumentáciou jednej sporovej strany bez toho, že by sa odvolací súd riadne vysporiadal aj s podstatnou a relevantnou argumentáciou druhej sporovej strany, v žiadnom prípade nezodpovedá požiadavke spravodlivej ochrany práv a oprávnených záujmov sporových strán.

5.5. Žalovaná v ďalšom namietala svojvoľný výklad ustanovení § 442 ods. 1 a § 580 Občianskeho zákonníka zo strany odvolacieho súdu. Poukázala na to, že odvolací súd aktívnu vecnú legitimitáciu žalobcu odôvodňoval v zásade tým, že zmluvou o postúpení pohľadávky z 10.02.2023 mala byť poškodeným postupovaná (budúca) pohľadávka z titulu nákladov na prenájom náhradného motorového vozidla (budúcej škody), pričom započítaním pohľadávok, malo podľa odvolacieho súdu dôjsť k zániku záväzku poškodeného na zaplatenie nájomného za náhradné motorové vozidlo žalobcovi a súčasne malo podľa odvolacieho súdu dôjsť aj k vzniku pohľadávky voči žalovanej, ako poisťovateľovi škodcu. Odvolací súd tak svoje odôvodnenie založil na premise, že k postúpeniu je spôsobilá aj pohľadávka, ktorej existencia je sporná, aj pohľadávka, ktorej vznik je viazaný na splnenie podmienky. Okamih postupu pohľadávky je tak podľa odvolacieho súdu totožný s okamihom, kedy pohľadávka vznikne. Žalovaná považuje názor, že by výklad § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka umožňoval, aby predmetom postúpenia mohol byť (akýkoľvek) budúci nárok na náhradu škody, za absolútne rozporný so zásadou náhrady skutočnej škody vyjadrenej v ustanovení § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka ako ujmy, ktorá sa v rozhodnom čase už aj reálne prejavila v majetkovej sfére daného subjektu. Žalovaná poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4M Cdo 23/2008, ktorý výslovne uviedol, že z charakteristik pojmu skutočná škoda je zrejme, že ide o ujmu nastalú (vzniklú) a nie o ujmu, ktorá by hypoteticky mohla vzniknúť v budúcnosti. Z tohto dôvodu mal preto dovolací súd za to, že skutočnú škodu preto nemožno priznať do budúcnosti ako ujmu, ktorá ešte len prípadne vznikne. Aj podľa rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 446/2015 vznik škody musí preukazovať poškodený a právo na jej náhradu vznikne až vtedy, ak škoda skutočne vznikla. Z argumentácie odvolacieho súdu tiež vyplýva, že odvolací súd uznal, že pohľadávka poškodeného voči žalovanej na výplatu poistného plnenia z titulu účelne a nevyhnutne vynaložených nákladov za prenájom motorového vozidla pred uzatvorením zmluvy o postúpení pohľadávky z 10.02.2023 neexistovala (respektíve odvolací súd týmto uznal, že pred uzatvorením zmluvy o postúpení pohľadávky z 10.02.2023 neexistovala na strane poškodeného ani len samotná škoda v súvislosti s prenájomom náhradného vozidla), pričom podľa odvolacieho súdu mala byť právnym dôvodom vzniku tejto pohľadávky poškodeného voči žalovanej až samotná zmluva o postúpení pohľadávky 10.02.2023. Žalovaná má za to, že takýto právny konštrukt, akým je zmluva o postúpení pohľadávky z 10.02.2023, predmetom, ktorej by mal byť budúci nárok na náhradu škody, je v absolútnom rozpore so zásadou náhrady skutočnej škody vyjadrenej v ustanovení § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalovaná má za to, že nakoľko v čase uzatvorenia zmluvy o postúpení pohľadávky 10.02.2023 na strane poškodeného neexistovala ani len samotná škoda v súvislosti s prenájomom náhradného vozidla vo výške 1534,13 eur, tak v rámci bodu 4 tejto zmluvy nebolo možné medzi poškodeným a žalobcom ani platne dojednať odplatu za postúpenie vo výške 1534,13 eura s DPH. Škoda v súvislosti s prenájomom náhradného vozidla teda bola v čase uzatvorenia zmluvy o postúpení pohľadávky len hypotetická, s možnosťou jej vzniku niekedy v budúcnosti, a preto poškodený v čase uzatvorenia zmluvy nemal ani len nárok na náhradu škody voči poistenému škodcovi. Pohľadávka poškodeného voči žalobcovi na odplatu za postúpenie vo výške 1534,13 eura podľa bodu 4 zmluvy tak nebola ani započítateľná. Podľa názoru žalovanej je aj v rozpore so samotným inštitútom postúpenia, uzavretie zmluvy o postúpení pohľadávky z 10.02.2023, keďže pri postúpení dochádza k prevodu subjektívneho práva veriteľa na plnenie, ktoré vyplýva z už existujúceho záväzkového vzťahu a má relatívne charakter. Vo všeobecnosti je neprípustné, aby akákoľvek zmluva o postúpení pohľadávky bola originálnym právnym dôvodom vzniku samotnej pohľadávky, ktorá ňou má byť len postupovaná.

5.6. Podľa žalovanej aj samotný odvolací súd v zásade dospel k záveru, že poškodenému v danom prípade v súvislosti s prenájomom náhradného vozidla nevznikla žiadna škoda, keď uviedol, že účinky započítania sú v zásade rovnaké ako v prípade, kedy poškodený najskôr uhradil žalobcovi fakturovanú sumu za prenájom vo výške 1534,13 eura a žalobca by mu ihneď na to sumu 1534,13 eura z titulu odplaty za postúpenie uhradil späť. Na prvý pohľad je zrejme, že výsledkom takéhoto vzájomného

ekvivalentného plnenia by bolo matematicky vyjadrené 0, čo znamená, že na strane poškodeného by neexistovala žiadna škoda. Právny úkon započítania je pritom vo všeobecnosti ekvivalentný právny úkon, pri ktorom je na strane každého účastníka dohody o započítaní strata pohľadávok (aktív) kompenzovaná v rovnakom rozsahu stratou záväzkov (pasív), pričom pri ekvivalentných právnych úkonoch je vo všeobecnosti známe, že pre nich nikdy nedochádza k objektívnemu zmenšeniu majetku. Podľa žalovanej tak argumentácia odvolacieho súdu nepredstavuje len nesprávne právne posúdenie veci, ale ide aj o prejav maximálnej možnej svojvôle odvolacieho súdu pri celkovom posudzovaní otázky vzniku škody v súvislosti s prenájomom náhradného vozidla a aktívnej vecnej legitimácie žalobcu. Ako potom mohol odvolací súd dôjsť k záveru, že započítaním pohľadávok malo dôjsť k vzniku škody, respektíve vzniku nároku na náhradu škody.

5.7. Za absolútne svojvoľné, považuje žalovaná aj závery odvolacieho súdu, že žalovaná mala čiastočným plnením v rámci procesu likvidácie uznať aktívnu vecnú legitimáciu žalobcu. Žalovaná potom, čo jej bolo oznámené, že poškodený mal údajne postúpiť jeho právo voči žalovanej na žalobcu, zásade nemala žiadnu reálnu možnosť účinným spôsobom spochybníť toto postúpenie, nakoľko zmluvu o postúpení pohľadávky môže vo všeobecnosti vyhlásiť za neplatnú len súd. Žalovaná preto v tomto čase v zásade nemala inú možnosť ako považovať postúpenie za platné a pristúpiť k likvidácii uplatneného nároku. Preto skutočnosť, že žalovaná v priebehu procesu likvidácie žalobcovi čiastočne plnila, žiadnym spôsobom nesúvisí s tým, že žalobcovi podľa presvedčenia žalovanej z hmotného práva nevyplyva ním uplatňované právo, respektíve mu nepatrí také hmotnoprávne postavenie, na základe, ktorého by bol býval oprávnený viesť proti žalovanej súdny spor o zaplatenie sumy 685,21 eura.

5.8. Žalovaná záverom svojho dovolania zhrnula, že odvolací súd porušil jej právo na spravodlivé súdne konanie konštatovaním a absolútne svojvoľným výkladom, podľa ktorého nárok na náhradu škody v súvislosti s prenájomom náhradného vozidla mohol byť postupovaný ako budúca pohľadávka. Týmto sa odvolací súd natoľko odchýlil od zásady náhrady skutočnej škody vyjadrenej v § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka, že tým poprel význam a účel tohto ustanovenia. Odvolací súd taktiež svojvoľným spôsobom vyslovil, že započítaním pohľadávok malo dôjsť k vzniku škody, respektíve vzniku nároku na náhradu škody, čo je v rozpore so samotným inštitútom započítania podľa § 580 Občianskeho zákonníka.

6. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu, navrhol dovolanie odmietnuť. Poukázal na to, že odvolací súd náležité odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie konštatoval už v bode 9 svojho rozsudku a s postupom súdu prvej inštancie z hľadiska kvality odôvodnenia jeho rozhodnutia sa vysporiadal aj v ďalších častiach odôvodnenia svojho rozsudku. Stotožnil sa pritom so závermi súdu prvej inštancie o danosti aktívnej vecnej legitimácie žalobcu. V bodoch 36 a 37 sa vysporiadal aj s odvolacou argumentáciou žalovanej týkajúcej sa námietky nedostatku aktívnej vecnej legitimácie žalobcu. Žalobca má za to, že z hľadiska odôvodnenia aktívnej vecnej legitimácie zo strany súdu prvej inštancie a následne stotožnenia sa odvolacieho súdu s týmto záverom a ďalšej argumentácie odvolacieho súdu týkajúcej sa aktívnej vecnej legitimácie žalobcu, nemožno identifikovať žiadne pochybenie súdov majúce za následok porušenie práva žalovanej na spravodlivý proces. Žalovaná sa potom len snaží vymedziť dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, avšak skutočnou príčinou prečo žalovaná rozsudok odvolacieho súdu napáda, je však jej nespokojnosť s právnym posúdením aktívnej vecnej legitimácie žalobcu. Správnosťou týchto záverov sa však dovolací súd pri dovolacom dôvode podľa § 420 písm. f) CSP nemôže zaoberať. Žalobca má za to, že z celkového kontextu žalovanou podaného dovolania plyní spochybňovanie náležitosti riadneho odôvodnenia rozsudku argumentáciou žalovanej o nesprávnosti právneho posúdenia aktívnej vecnej legitimácie žalobcu. Nesprávnym právnym posúdením však možno odôvodňovať len dovolanie prípustné podľa § 421 CSP.

6.1. Žalobca poukázal na to, že predmetom sporu bolo peňažné plnenie vo výške 685,21 eura, ktoré neprevyšuje 10 násobok minimálnej mzdy. Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP tak v predmetnom spore nie je prípustné. Uvedené však žalovaná nemôže zhojiť tým, že svoju argumentáciu, zjavne založenú na nespokojnosti s právnym posúdením veci, podradí pod § 420 písm. f) CSP prezentujúc rozsudok ako nedostatočne odôvodnený, či postup odvolacieho súdu ako porušujúci jej právo na spravodlivý proces

svojvoľným výkladom ustanovení Občianskeho zákonníka. Práve takto vyjadrený nesúhlas žalovanej so závermi odvolacieho súdu len potvrdzuje, že skutočným dôvodom, pre ktorý žalovaná dovolanie podáva, je nesprávne právne posúdenie aktívnej vecnej legitímácie. Žalobca má za to, že nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, preto nemožno dovolaním napadnutý rozsudok podrobiť vecnému prieskumu v dovolacom konaní.

6.2. I napriek uvedenému, žalobca poukázal na to, že aktívna a pasívna legitímácia strán sporu bola už v minulosti ustálená v totožných sporoch, ktoré strany sporu medzi sebou vedú po tom, čo poškodený postúpi na žalobcu svoju pohľadávku, ktorá mu vznikla v dôsledku dopravnej nehody zapríčinennej poisťovňou žalovanej, respektíve inej poisťovne. Preto je dôvodné rešpektovať aj zásadu právnej istoty ako integrálnej súčasti práva na spravodlivý proces a nespochybňovať jednoznačne ustálenú aktívnu legitímáciu žalobcu v tomto type sporov. Súd Slovenskej republiky sa v stovkách sporov s aktívnou legitímáciou žalobcu vysporiadali, pričom ich názory nekorešpondujú s argumentáciou žalovanej v jej dovolaní. Viaceré sudy pritom konštatovali, že aktívna legitímácia žalobcu vyplýva nielen zo zmluvy o postúpení pohľadávky, ale aj zo samotného správania sa žalovanej, ktorá časť poisťného plnenia zaplatila žalobcovi. V zmluve o postúpení pohľadávky sa zmluvné strany dohodli, že ich vzájomné nároky, a to nárok poškodeného na odplatu za postúpenie pohľadávky a nárok žalobcu na úhradu nájomného za náhradné vozidlo sa navzájom započítajú. Skutočnosť, že došlo k prevodu práva medzi žalobcom a poškodeným a súčasne k úhrade predmetnej faktúry započítaním, nespôsobuje rozpor s ustanovením § 524 Občianskeho zákonníka, či neexistenciu nároku na náhradu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. Zmluva o postúpení pohľadávky predstavuje to, že došlo k úhrade faktúry a zároveň k postúpeniu pohľadávky. Zákonný nárok na náhradu nákladov účelne vynaložených na prenájom náhradného vozidla voči žalovanej tak zostáva zachovaný, zmenila sa len osoba oprávnená domáhať sa uspokojenia predmetnej pohľadávky. Takéto postúpenie pohľadávky ani podľa rozhodovacej praxe všeobecných súdov neodporuje zákonu. Išlo o odplatné postúpenie pohľadávky, v dôsledku čoho došlo k vzájomnému zápočtu práve nároku na úhradu fakturovaného nájomného s nárokom na zaplatenie odplaty za postúpenie a nie samotného nároku na náhradu škody, ktorý bol postúpený.

6.3. Uzavretím zmluvy o postúpení pohľadávky, ktorou súčasne došlo k započítaniu vzájomných pohľadávok, došlo k vzniku škody vo výške nákladov na nájomné za užívanie náhradného vozidla (rozsudok Krajského súdu v Žiline z 26.11.2024 sp. zn. 9Co/147/2024). V danej veci sa odvolací súd nestotožnil s názorom žalovanej, že v danom prípade malo dôjsť najskôr k úhrade a až potom k prípadnému postúpeniu a teda, že žalobca nemá aktívnu legitímáciu na podanie žaloby. Odvolací súd v súlade s už v iných rozhodnutiach prezentovanými právnymi názormi mal za to, že tento výklad žalovanej nemá oporu v zákone a je len jej prianím s cieľom nemusieť plniť svoje záväzky. V inom konaní Krajský súd v Žiline (sp. zn. 9Co/5/2021) konštatoval, že zo zmluvy o postúpení pohľadávky vyplýva, že došlo k započítaniu vzájomných pohľadávok jej strán (žalobcu a poškodeného), a to nároku na náhradu odplaty za postúpenie pohľadávky poškodeného a nároku žalobcu na úhradu nájomného za náhradné vozidlo, v dôsledku čoho sa poškodený dostal do rovnakej situácie, ako keby svoj dlh zaplatil, keďže účinky započítania sú rovnaké ako v prípade plnenia; inými slovami neexistuje predsa rozdiel v tom, či poškodený uhradí žalobcovi v hotovosti nájomné a následne žalobca zaplatí tú istú sumu ako odplatu za postúpenie pohľadávky späť poškodenému, alebo sa toto realizuje vzájomným zápočtom. Z ďalšieho rozhodnutia Krajského súdu v Žiline (sp. zn. 10Co/7/2021) zase vyplýva, že len pri striktnom (až puristickom) prístupe k uplatňovaniu práva by bolo možné trvať na tom, aby poškodený uhradil žalobcovi sumu za nájom náhradného vozidla a ten mu ihneď v rámci postúpenia pohľadávky voči žalovanej tie isté peniaze (doslova tie isté bankovky a mince) vrátil. Takýto postup v rámci kontraktčných procesov by odporoval bežnej realite každodenného života, pri ktorej tak fyzické, ako aj právnické osoby takmer permanentne vstupujú do desiatok rôznych právnych vzťahov. Rovnaké závery vyplývajú aj z rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave (sp. zn. 3Cob/220/2017), ktorý vyslovil pochybenie súdu prvej inštancie, pokiaľ tento vyslovil záver, že poškodený neuhradil žalobcovi faktúru za nájom vozidla, čím na strane poškodeného nedošlo k zmenšeniu majetku o žalovanú sumu, t.j. k vzniku skutočnej škody a závislosti od toho nedošlo ani k platnému postúpeniu práva poškodeného na náhradu škody. Odvolací súd uviedol, že bolo potrebné vychádzať zo zmluvy o postúpení pohľadávky, nakoľko predmetnou zmluvou došlo jednak k postúpeniu pohľadávky a zároveň k vysporiadaniu záväzkov medzi poškodeným ako nájomcom a žalobcom ako prenájomcom. Úhradu nájomného tak

suplovalo v tomto prípade samotné postúpenie.

6.4. V danej veci bolo teda relevantným, že poškodený bol nútený v súvislosti so škodovou udalosťou zabezpečiť si náhradné vozidlo, čím mu vznikol záväzok voči prenajímateľovi preukazované vystavenou faktúrou, ktorý záväzok vysporiadal spôsobom nahrádzajúcim platenie - započítaním vzájomných pohľadávok s prenajímateľom, so súčasným postúpením práva poškodeného nájomcu uplatňovať si nárok z titulu nákladov na prenájom vozidla priamo prenajímateľom voči poisťovni. To znamená, že účastníci zmluvy o prenájme vozidla sa dohodli, že nájomca svoj záväzok zaplatiť nájomné a prenajímateľ svoj záväzok zaplatiť cenu za postúpenú budúcu pohľadávku vysporiadajú započítaním, aby sa tak predišlo dvojitému plneniu s negatívnym dopadom na postavenie poškodeného, ktorý by musel najskôr zaplatiť nájomné a následne po zinkasovaní ceny za postúpenie pohľadávky túto postúpiť prenajímateľovi ako postupníkovi. Uvedený postup pri vzájomnom vysporiadaní nárokov súvisiacich s prenájomom vozidla negatívne zasahuje do majetkových práv poškodeného a je popretím inštitútu a funkcie náhrady škody, ktorou je minimalizovať a reparovať vplyv škodovej udalosti v majetkovej sfére poškodeného. V posudzovanej veci boli bez akýchkoľvek pochybností naplnené základné predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu s poukazom na ustanovenie § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka pri zohľadnení povahy postúpenej pohľadávky, ktorá sa postúpením nemení v spojení s úpravou vyplývajúcou z ustanovení § 4 ods. 1, 2 a § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. . Takýto výklad je materiálnym výkladom zákona, ktorý ma zmysle ustálenej rozhodovacej praxe prednost' pred striktnou formálnym výkladom práva. Pri postupovaní pohľadávky a jej vymáhaní od žalovanej žalobcom ide o právom a súdmi aprobovanú situáciu, pri ktorej sa žalovanej nedeje žiadna neprávosť, tá nahrádza škodu, ktorá vznikla konaním jej poistenca v dôsledku škodovej udalosti na vozidle poškodeného, ktoré poškodený nemohol počas jeho opravy užívať a bol nútený prenajať si vozidlo náhradné.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

8. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

9. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. V zmysle § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

11. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

12. V danom prípade dovolací súd prioritne posudzoval prípustnosť dovolania, t. j. či boli splnené podmienky stanovené zákonom pre vecné prejednanie dovolania.

13. Dovolenie súd zistil, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) oprávnená osoba, zastúpená zamestnancom, ktorý má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 písm. b/ CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolaním, ktoré spĺňa náležitosti stanovené zákonom (§ 428 CSP) žalovaná napáda rozsudok odvolacieho súdu, ktorým potvrdil ako vecne správny rozsudok súdu prvej inštancie.

14. Dovolenie žalovanej posúdil dovolací súd podľa jeho obsahu (§ 124 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že žalovaná uplatnila dovolací dôvod, ktorým namietala vady konania podľa § 420 písm. f/ CSP. Tieto mali spočívať v tom, že sa odvolací súd vo svojom rozhodnutí riadne nevysporiadal s nedostatočným odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie v otázke aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v spore, čím možno aj rozhodnutie odvolacieho súdu považovať za nepreskúmateľné, svojvoľné a arbitrárne, ďalej že odvolací súd sa nevysporiadal s podstatnou argumentáciou žalovanej týkajúcou sa nesprávneho právneho posúdenia aktívnej vecnej legitímácie žalobcu a napokon, že odvolací súd sa vo vzťahu k ustanoveniu § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka dopustil aj závažnej meritórnej svojvôle (čím poprel účel a význam zásady náhrady skutočnej škody vyjadrenej v § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka), keď dospel k záveru, že v zásade (akýkoľvek) nárok na náhradu škody môže mať charakter budúcej pohľadávky s možnosťou jej vzniku niekedy v budúcnosti. Rovnako sa odvolací súd dopustil závažnej meritórnej svojvôle aj vo vzťahu k výkladu § 580 Občianskeho zákonníka, kedy mal za to, že započítaním pohľadávok mohlo dôjsť k vzniku škody, respektíve k vzniku nároku na náhradu škody.

15. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

16. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplyva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

17. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj judikát R 129/1999 a rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

18. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (porovnaj rozhodnutia Najvyššieho súdu

Slovenskej republiky sp. zn. 1 ECdo 10/2014, 3 Cdo 146/2013).

19. Pojem „procesný postup“ súdu je potrebné vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016.

20. Žalovaná v prvom rade namietala nepreskúmateľnosť rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom sa podľa nej odvolací súd (rovnako ako súd prvej inštancie) riadne nevysporiadal s aktívnou vecnou legitimačiou žalobcu v spore. Podľa názoru vec prejednávajúceho senátu konanie pred odvolacím súdom takouto vadou postihnuté nebolo. I keď nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok jeho riadneho odôvodnenia je takým nesprávnym procesným postupom, ktorý je spôsobilý znemožniť sporovej strane, aby uplatňovala svoje procesné práva v takej miere, že to má za následok porušenie práva na spravodlivý proces, v prejednávanej veci o taký prípad nešlo. Dovoláním napádaný rozsudok totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Žalovaná preto nedôvodne argumentovala, že rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný; pričom za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom.

20.1. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu potom jasne vyplýva, že „žalobcovi v spore svedčila aktívna vecná legitimačia, kedy zmluvou o postúpení pohľadávky došlo jednak k postúpeniu (budúcej) pohľadávky z titulu nákladov na prenájom náhradného motorového vozidla (budúcej škody) a zároveň k vysporiadaniu záväzkov medzi poškodeným ako nájomcom náhradného motorového vozidla a žalobcom ako prenajímateľom vo forme započítania vzájomných pohľadávok (nájomného a odplaty za zmluvné postúpenie (budúcej) pohľadávky). Predmetom postúpenia podľa odvolacieho súdu mohla byť aj pohľadávka budúca, t. j. taká, ktorá v čase uzavretia zmluvy ešte neexistovala a mala vzniknúť v budúcnosti. K postúpeniu bola spôsobilá aj pohľadávka, ktorej existencia bola sporná, aj pohľadávka, ktorej vznik bol viazaný na splnenie podmienky. Okamih postupu pohľadávky bol potom totožný s okamihom, kedy pohľadávka vznikla“. Odvolací súd mal za to, že „ak poškodený postúpil budúcu pohľadávku titulom náhrady škody, započítaním pohľadávok došlo fakticky k úhrade faktúry a k vzniku nároku na náhradu škody žalobcovi voči žalovanej. Nadobudnutím takto postúpenej pohľadávky sa žalobca potom stal aktívne vecne legitimovaným subjektom na jej uplatnenie, pričom započítaním predmetných pohľadávok, ani podľa odvolacieho súdu, nedošlo k zániku pohľadávky, ktorú by už nebolo možné voči žalovanej vymáhať, došlo len k zániku záväzku poškodeného na zaplatenie nájomného za náhradné motorové vozidlo žalobcovi, súčasne však vznikla pohľadávka voči žalovanej ako poisťovateľovi škodcu na náhradu škody titulom vzniku nákladov na nájom náhradného motorového vozidla po dobu zotrvania opravovaného poškodeného motorového vozidla poškodeného v autoservise“. Odvolací súd v dôvodoch svojho rozhodnutia poukázal na to, že „žalobou uplatnený nárok vyplýval zo záväzku z neuhradenej faktúry, v rámci ktorej bol dlžníkom žalobcu poškodený. Predmetom postúpenia bol v danom prípade nárok poškodeného na náhradu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, ktorý mu vznikol voči žalovanej ako poisťovni škodcu. Z ust. § 4 zákona č. 381/2001 Z. z. je zrejmé, že z poistenia zodpovednosti sa poškodenému uhrádzajú uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci. V tejto súvislosti bolo potrebné vziať do úvahy aj ustálenú judikatúru všeobecných súdov, z ktorej vyplývalo, že skutočnou škodou je aj škoda spočívajúca v tom, že poškodený musí vynaložiť náklady na požičanie veci, ktorá mu má nahradiť vec, ktorá sa stala v dôsledku poškodenia dočasne nepoužiteľnou vecou, v porovnaní s nákladmi na použitie poškodenej veci. Skutočnou škodou je teda aj majetková ujma, reprezentujúca majetkové hodnoty, ktoré bolo nutné vynaložiť, aby došlo k uvedeniu veci do pôvodného stavu, prípadne aby boli v peniazoch

vyvážené dôsledky toho, že navrátenie do pôvodného stavu nebolo možné zabezpečiť hneď. Skutočnou škodou je preto aj nájomné za prenajaté náhradné motorové vozidlo“. Odvolací súd mal preukázanú aj „príčinnú súvislosť, keďže škodová udalosť (poistná udalosť) spôsobila škodu, o náhradu ktorej v konaní išlo“. Uviedol, že „za skutočnú škodu možno považovať nielen prípady zmenšenia majetku, ale aj prípady akýchkoľvek nákladov vynaložených so vznikom alebo zabezpečením škody. V danej veci poškodený prišiel o možnosť využívať svoje vlastné poškodené motorové vozidlo v dôsledku dopravnej nehody (poistnej udalosti) a v konečnom dôsledku z titulu dopravnej nehody bol poškodenému vnútený stav, keď nemožnosť využívať vlastné poškodené motorové vozidlo riešil požičaním náhradného motorového vozidla a bol povinný uhradiť cenu za jeho nájom po dobu opravy svojho poškodeného motorového vozidla. Právny nástupca poškodeného si na základe platnej Zmluvy o postúpení pohľadávky v konaní uplatňoval žalovanou (poistovňou) nevyplatenú sumu, ktorá zodpovedala nákladom, ktoré poškodenému, resp. jeho právnomu predchodcovi vznikli a ktoré by inak nevznikli, ak by poškodený mohol používať svoje vlastné poškodené motorové vozidlo. Stav, do ktorého sa dostal poškodený (právny predchodca žalobcu), zavinil klient žalovanej“. Odvolací súd sa nestotožnil s tvrdením žalovanej, že „poškodený nemohol postúpiť pohľadávku, nakoľko nebol majiteľom pohľadávky titulom náhrady škody, keďže neuhradil faktúru za prenájom náhradného motorového vozidla“. Odvolací súd mal za to, že „Zmluva o postúpení pohľadávok bola platným právnym úkonom a ako jeden celok upravovala viaceré navzájom prepojené práva a povinnosti jej zmluvných strán/subjektov. Nespochybnou vôľou poškodeného a žalobcu bolo dotknuté vzájomné práva a povinnosti upraviť v rámci jednej zmluvy, čo odvolací súd nepovažoval za rozporné s tým, že bolo možné na ich usporiadanie uzavrieť viacero relatívne samostatných právnych úkonov. Podľa názoru odvolacieho súdu v rámci Zmluvy o postúpení pohľadávky došlo k odplatnému postúpeniu pohľadávky so súčasným započítaním fakturovaného nájomného za užívanie náhradného motorového vozidla s odplatom za postúpenie pohľadávky a preto striktný (až puristický) prístup k výkladu práva prezentovaný žalovanou nebol na mieste (ak žalovaná požadovala, aby poškodený v prvom kroku uhradil žalobcovi sumu za nájom náhradného motorového vozidla a ten mu ihneď v rámci postúpenia pohľadávky voči žalovanému uhradil rovnakú sumu, tie isté peniaze). Žalovanou naznačovaný postup v kontraktálnych procesoch by odporoval bežnej realite každodenného života a zaužívaným kontraktárnym postupom. Procesná obrana žalovanej bola aj v rozpore s jej postupom šetrenia poistnej udalosti, keďže sama žalovaná postúpenú pohľadávku žalobcovi čiastočne splnila“.

20.2. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že odvolací súd sa dôsledne zaoberal otázkou aktívnej vecnej legitimácie žalobcu, pričom jasne uviedol, z akých dôvodov mal túto u žalobcu danú. Už len tým, že sama žalovaná vo svojom dovolaní namieta konkrétne právne závery odvolacieho súdu v otázke aktívnej vecnej legitimácie žalobcu, svedčia o tom, že dovolaním napadnuté rozhodnutie nepreskúmateľným nie je, a teda, že aj žalovanej bolo z neho dostatočne zrejmé, prečo aj odvolací súd považoval žalobcu v spore za aktívne vecne legitimovaného. Právne závery odvolacieho súdu v otázke aktívnej vecnej legitimácie žalobcu potom nemožno označiť za svojvoľné, arbitrárne, ale nanajvýš za nesprávne, čo však nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, ale iba jeho prípustnosť podľa § 421 CSP (t. j. žalovaná mohla v tomto smere namietat' len odklon odvolacieho súdu pri riešení tejto otázky od ustálenej súdnej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/), príp. jej doposiaľ neriešenie dovolacím súdom (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP). Takýmito otázkami potom mohlo byť napr., či „možno postúpiť aj budúcu pohľadávku (t. j. pohľadávku v čase postúpenia ešte neexistujúcu), či možno „zaplatiť“ za postúpenú pohľadávku aj peňažnou pohľadávkou na náhradu škody (nie peniazmi), príp. či bolo možné vzájomné započítanie takýchto pohľadávok“. Inak povedané, či v danej veci išlo o pohľadávky spôsobilé na započítanie (t. j. či tieto spĺňali všetky kritériá ich spôsobilosti na započítanie podľa § 580, § 581 Občianskeho zákonníka). Ide potom o otázky, ktoré riešil aj odvolací súd (na riešení ktorých založil svoje rozhodnutie), a ak sa tento podľa názoru žalovanej pri ich riešení odklonil od ustálenej súdnej praxe dovolacieho súdu (príp. by išlo o otázky doposiaľ dovolacím súdom neriešené), išlo by o dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 CSP. Žalovaná sa potom z dôvodu nesplnenia podmienok na podanie dovolania podľa § 421 CSP (tzv. bagateľný spor - § 422 CSP) snažila túto skutočnosť „obísť“ podaním dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP. Ako už bolo uvedené vyššie, žalovaná polemizuje s konkrétnymi právnymi závermi odvolacieho súdu (s ktorými iba nesúhlasí a považuje ich za nesprávne), čo vylučuje arbitrárnosť a nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia a takáto polemika, prípustnosť dovolania

podľa § 420 písm. f/ CSP nezakladá. Samotné nesprávne právne závery odvolacieho súdu prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP nezakladajú. V danej veci tak odvolací súd procesne nepochybil iba tým, že vec podľa názoru žalovanej nesprávne právne posúdil. Žalovaná sa s právnym posúdením legitimácie žalobcu v konaní, tak ako ho vykonal odvolací súd len nestotožňuje, a uvádza ako ich mal odvolací súd správne riešiť (naviac i s odkazom na viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu), čo síce pojmovo zodpovedá vymedzeniu dovolacieho dôvodu, avšak podľa § 432 ods. 2 CSP, čo však zakladá prípustnosť dovolania len podľa § 421 CSP (nie podľa § 420 písm. f/ CSP).

21. Podľa názoru dovolacieho súdu žalovaná nevytýka žiadne nedostatky v procesnom postupe súdov nižších inštancií, jej nesúhlas s právnym posúdením odvolacieho súdu v otázke existencie aktívnej vecnej legitimácie žalobcu v spore, ktoré považuje za nesprávne, nepredstavuje vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP (R 54/2012, sp. zn. 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010 a 8ECdo/170/2014). Skutočnosť, že žalovaná má odlišný právny názor než odvolací súd, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ňou tvrdenú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 383/06), čo sa netýka preskúmvanej veci.

22. Z ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu vyplýva, že prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci v zásade nezakladá vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP (R 24/2017). Do úvahy preto neprichádza ani relevantnosť námietky, že odvolací súd nedostatočným odôvodnením rozhodnutia žalovanej znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné, alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05). Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (napr. I. ÚS 188/06). Odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizovateľné základné právo strany sporu na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

23. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania úspešný, teda, aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Nie je porušením práva na spravodlivý proces iné hodnotenie vykonaných dôkazov, skutkových tvrdení účastníkov, ako aj iný právny názor súdu na dôvodnosť podaného nároku, resp. uplatnených námietok. Právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom účastníka, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania, vrátane ich dôvodov a námietok (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010). Je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (II. ÚS 675/2014, IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, III. ÚS 32/07). Věcná spojitost' odôvodnenia rozhodnutia s princípom práva na spravodlivý proces garantuje každému účastníkovi konania, že vydaný rozsudok musí spĺňať limity zrozumiteľného, určitého a logicky odôvodneného rozsudku.

24. Rovnako Európsky súd pre ľudské práva stabilne judikuje, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, zároveň však nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998). Z práva na spravodlivú

súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska proti Španielsku z 29. apríla 1993; m. m. II. ÚS 410/06, I. ÚS 736/2016).

25. Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd dospel teda k záveru, že z procesného postupu súdov nižších inštancií nevyplýva, že by konanie bolo zaťažené vadou zmätočnosti, ktorá by mala mať za následok porušenie procesných práv žalovanej v takej intenzite, že by bolo možné konštatovať porušenie jej práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP, preto prípustnosť a ani dôvodnosť dovolania z tohto dôvodu nie je daná.

26. Vzhľadom na to, že dovolanie žalovanej nie je podľa § 420 písm. f) C.s.p. prípustné, najvyššiemu súdu neostávalo iné ako ho podľa § 447 písm. c) C.s.p. odmietnuť.

27. Ako už bolo uvedené vyššie, žalovaná podaním dovolania, ktorého prípustnosť vyvodzovala z ust. § 420 písm. f) CSP sa snažila iba „obísť“ skutočnosť, že jej dovolanie (vzhľadom na hodnotu sporu - § 422 CSP) nebolo prípustné podľa § 421 CSP. Uvedenému nasvedčuje aj skutočnosť, že ňou vymedzený dovolací dôvod (nesprávne právne posúdenie veci v otázke aktívnej vecnej legitímácie žalobcu) spĺňal kritériá riadneho vymedzenia dovolacieho dôvodu podľa § 432 ods. 2 CSP, čo by však zakladalo prípustnosť dovolania len podľa § 421 CSP (samotná skutočnosť, že žalovaná riadne vymedzila dovolací dôvod podľa § 432 ods. 2 CSP, t. j. uviedla právne posúdenie veci, ktoré pokladala za nesprávne, a uviedla, aj v čom spočívala táto nesprávnosť tohto právneho posúdenia, však automaticky nezakladala aj prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP).

28. Úspešnému žalobcovi súd priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalovanej. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP). O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.